

Laima Vincė. Kinijos fragmentai

Nuotrauka iš asmeninio archyvo

Kinijai

O Kinija,
Tu užteršei mano plaučius
Ir sudaužei širdį.

O Kinija,
Aš ilgiuosi tavo dulkėtos
Gelsvos žemės glėbio.

O Kinija,
Kaip man gyventi dabar
Žinant, kad galbūt niekad nebeklaidžiosiu
Tavo imperatorių menėse, šventyklose,
senoviniuose parkuose,

Nebeliesiu tavo kylančių ir besileidžiančių raudonųjų
sienų?

O Kinija,
Aš nusiėmiau tavo karoliukus nuo savo riešų,
Tačiau tebesapnuoju tavo Budas
Tavo neoninių šviesų,
Skubančių ateitin, spindesį,
Tavo krenkščiančius, skrepliuojančius senius,
Besitaikančius į mano ratus, kai praskrieju pro šalį,
Ir tą amžiną dūmų tvaiką ore.

O Kinija,
Tu pakerėjai mane –
Mistinė, moderni,
Senovinė, autoritarinė,
Sutekanti į vieną.

O Kinija,
Kaip galiu pajusti vidinę pusiausvyrą,
Jei daugiau nebegaliu savo
Suklypusiu geltonu dviračiu
Įsilieti į tavo dešimties juostų chaosą?

O Kinija,
Savo nedora politika
Nužudei milijonus,
Užčiaupei Tiananmenį mirtimi,
Tavo stovyklos indoktrinuojančios,
O tavo žmonės –
Dosnūs iki gaudumo,
Smalsūs, geraširdžiai.
Kai skridau virš Sibiro ledynų
Palikdama tave,
Man skausmą kėlė mintis,

Kad galiu niekada nesugrįžti,
Daugiau niekada, įsiklausyk – *ting ma?*
Neišgirsti tavo gongų, būgnų,
Tavo gatvių klegesio –
Neįsilieti
Į Pekino dvidešimt
Dviejų milijonų tėkmę,
Ir dar milijono nesuskaičiuotų, nedokumentuotų.

O Kinija,
Mano ilgesys tau niekad nenumalš.
Tai bus amžinas skausmas,
Lyg nutilus mylimajam,
Kurio ilgėsiuos. Visada.

Kaip gedima medžio?

Kaip gedima medžio?
Su kava ir cigaretėmis?
Ar širdimi?

Kaip išsiskirt
Su šiuo medžiu –
Vieninteliu tavo žvilgsnio
Prieglobsčiu, kai žvelgdavai pro langą
Apimtas namų ilgesio
Svetimame krašte?

Ir kaip tau paguosti tuos,
Kuriems medis teikė šešėlių senatvėje?
Senukai ir senutės
Susirinkdavo po juo
Žaisti madžongą, gerti arbatos iš termosų,
Prisiminti senus laikus ir pasidalinti kinų išmintimi.

Išmintimi, kuriai jaunimas kurčias,
Tautai šuoliuojant pirmyn.

Ir kas sukūrpė tokį planą?
Nužudyti savo kieme medį,
Kuris trukdė automobiliams ir visureigiams
Kovoje dėl stovėjimo vietų?

Ir kaip gyvensime
Pasaulyje be medžių?
Be jų švelnių glamonių
Ir jų nuolat besimainančios šviesos,
Išnyrančios iš po lapijos –
Jų tylaus pokalbio,
Kai labiausiai reikia išgirst tuos žodžius;
Be subtilaus lapų virpesio vėjyje,
Primenančio kinų operos dainininkės
Žybsinčias akis ir rankų gestus?

Kas gedės šio medžio kartu su manimi?
Kas parašys jam nekrologą?
Kas apkabins jo storą gumbuotą kamieną,
Kai jis galiausiai trenksis į kietą asfaltą?

Kas dar be manęs šių žudynių liudininkas?
Kas pajus kiekvieną pjūklo įrėžą,
Jam smingant gilyn ir gilyn
Į medžio kūną,
Atveriant nuogas rieves,
Senas kaip šimtmečiai, kaip pati Kinija,
Rieves, kuriose slypi
Istorijos ir kuždesiai
Visų tų, kurie ieškojo paguodos jo pavėsy.

Prekybos karai

Mano rytinė kelionė Pekine
Dabar nužymėta riebiais gerkliniais skrepliais.

Važiuojant dviračiu šį rytą į darbą
Trys seniai spjovė man į ratus
Kai aš, užsienietė moteris, pranėriau pro juos.

Taksistas nusispjovė
Prie kojų

Man tepasakius:
Jishuitan Ditiezhan, vietą, į kurią vykstu.

Mostelėjęs ranka,
Jis nuvažiavo.

O kas nutiktų,
Jei išrikiuotume visus besispjaudančius įsiutusius kinus
Ir pastatytume Donaldą Trumpą
Jiems vietoj taikinio?

Pekino užterštumas

Mano drabužių užterštumas
Dažniausiai 2,5 PM
Bet kartais 10 PM.
Skalbiu drabužius
Įnirtingai
Stebėdama kaip suodžiai
Nuteka kriaukle.

Tačiau negaliu išskalauti
Pekino dūmų ir teršalų.

Ar man išvykstant
Visa tai iškeliaus su manim?

Ar išsisklaidys
Man grįžus
Lietuvos
Miškuose?

O mano siela
Kokiais toksiniais tave apnuodijau?
Kokiu kartėliu?
Kokiu išpuikimu?
Kokiu lėkštumu?

Ir kur surast man
Skalbimo mašiną
Atkaklią
Kad išskalbtų mano sielą iki baltumo?

Iš anglų kalbos vertė Živilė Symeonidis